Evropský parlament
2024-2029

Rozpočtový výbor

2025/0543(COD)

20.3.2026

NÁVRH ROZPOČTOVÉHO POSOUZENÍ

Rozpočtového výboru

pro Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

týkající se návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa na období 2028–2034 a stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků a zrušuje nařízení (EU) 2021/695

(COM(2025)0543 – C10-0164/2025 – 2025/0543(COD))

Zpravodaj: pro rozpočtové posouzení Hélder Sousa Silva

PA_LegEvaluation

ROZPOČTOVÉ POSOUZENÍ

pro Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku týkající se návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa na období 2028–2034 a stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků a zrušuje nařízení (EU) 2021/695
(COM (2025)0543 – C10-0164/2025 – 2025/0543(COD))

Rozpočtový výbor v souladu s článkem 58 jednacího řádu posoudil návrh a dospěl k těmto závěrům:

Rozpočtový výbor,

A. vzhledem k tomu, že Draghiho zpráva označuje výzkum a inovace jako jednu z hlavních hnacích sil produktivity a blahobytu lidí, která je schopna vytvářet pozitivní externality a která podporuje strategickou autonomii a sociální model EU; vzhledem k tomu, že zpráva podporuje návrh jednoduššího programu zaměřeného na vybrané priority a navýšení rozpočtu na 200 miliard EUR;

B. vzhledem k tomu, že průběžné hodnocení programu Horizont Evropa[1] potvrzuje jeho vysokou evropskou přidanou hodnotu, význam a účinnost; a vzhledem k tomu, že hodnocení zdůrazňuje, že navzdory zvýšení průměrné míry úspěšnosti z 12 % v programu Horizont 2020 na 16,4 % v programu Horizont Evropa bylo možné financovat pouze 30 % vysoce kvalitních návrhů a k financování všech návrhů by bylo zapotřebí dalších 81,8 miliardy EUR;

C. vzhledem k tomu, že Budapešťské prohlášení znovu zdůrazňuje, že je důležité věnovat do roku 2030 na výzkum a vývoj 3 % HDP; zatímco za 26 let od barcelonského prohlášení dosáhlo tohoto cíle jen několik členských států; vzhledem k tomu, že rámcový program Horizont Evropa může podpořit dosažení tohoto cíle a získat další finanční prostředky od veřejných a soukromých subjektů;

D. vzhledem k tomu, že Lettova zpráva navrhuje novou „pátou svobodu v oblasti posílení výzkumu, inovací a vzdělávání na jednotném trhu“;

1. domnívá se, že finanční krytí programu by mělo být zvýšeno ze 154 miliard EUR na [částka z průběžné zprávy, v běžných cenách a v cenách roku 2025], aby se evropské ekonomice poskytl potřebný impuls pro inovace v klíčových odvětvích, zajistila se odpovídající úroveň financování všech priorit a cílů programu a podpořil se cíl vyčlenit do roku 2030 na výdaje na výzkum a vývoj 3 % HDP;

2. domnívá se, že od samého počátku a po celé programové období příštího VFR musí být k dispozici dostatečné lidské zdroje, aby bylo zajištěno účinné provádění programu Horizont Evropa;

[1] SWD(2025) 110 final „Průběžné hodnocení rámcového programu pro výzkum a inovace Horizont Evropa (2021–2024)“

3. poukazuje na to, že rozpis rozpočtu v článku 6 obsahuje pouze 7 orientačních částek na úrovni položek, zatímco v období 2021–2027 jich je 15; vyjadřuje znepokojení nad tím, že u mnoha akcí – zejména v rámci pilíře I a III – chybí předvídatelný rozpočet a příjemci nemají jasné finanční krytí; konstatuje, že by to Komisi poskytlo velkou volnost při přesunech a rozhodování o výdajových prioritách v průběhu provádění, aniž by to mělo jakoukoli přidanou hodnotu pro výzkumné pracovníky, inovátory a malé a střední podniky, kteří mají z programu prospěch; doporučuje stanovit v základním právním aktu orientační dílčí finanční krytí, aby se zvýšila předvídatelnost, transparentnost a odpovědnost;

4. uznává, že flexibilita je důležitým prvkem návrhu Komise na strukturu VFR na období 2028–2034; připomíná však, že pro program Horizont Evropa je třeba zajistit předvídatelné a dostatečné roční zdroje s ohledem na dlouhodobou povahu výzkumných a inovačních projektů; má za to, že orientační rozpočtové příděly pro každou položku programu by zajistily předvídatelnost pro konečné příjemce, aniž by byl rozpočtový orgán zbaven svých výsad;

5. lituje, že v legislativním finančním a digitálním výkazu není navržena dostatečně podrobná orientační rozpočtová nomenklatura, která obsahuje pouze 5 rozpočtových položek, zatímco v období 2021–2027 jich je 44; domnívá se, že to bude bránit dohledu, předvídatelnosti a schopnosti rozpočtového orgánu přesně řídit politické priority v ročním rozpočtovém procesu; vyjadřuje obavy, že příliš agregovaná rozpočtová struktura by dramaticky usnadnila přesuny, které nepodléhají rozhodnutí rozpočtového orgánu;

6. trvá na tom, že dostatečně podrobné a řádné právní předpisy s odpovídající úrovní správy jsou podmínkou náležitého rozpočtového rozhodování a odpovídajícího parlamentního dohledu během plnění rozpočtu; se domnívá, že špatně vytvořený „řídící mechanismus“ nemůže nahradit ztrátu legislativních nebo rozpočtových pravomocí Parlamentu;

7. připomíná, že návrh zahrnuje možnost využít rozpočtovou záruku; zdůrazňuje, že rozpočtové důsledky výpůjčních a úvěrových operací v rámci rámcového programu Horizont Evropa musí být po celé období VFR jasně identifikovány, transparentně prezentovány a pečlivě sledovány; trvá na tom, že veškerá rozhodnutí, jež se týkají těchto operací, musí plně respektovat pravomoci spolunormotvůrců a výsady rozpočtového orgánu;

8. zdůrazňuje, že Evropský fond pro scaleupy slouží cílům uvolnění evropských technologických šampionů, kteří přinášejí dlouhodobou strategickou hodnotu pro EU, v souladu s cíli Draghiho zprávy; připomíná, že tento fond je ojedinělým nástrojem, který spojuje rozpočet EU a soukromé investory, aby zpřístupnil významný kapitál společnostem ve fázi růstu a rozšiřování; důrazně žádá, aby Evropský fond pro scaleupy pokračoval ve svém poslání v rámci Evropské rady pro inovace i v příštím VFR;

9. zdůrazňuje, že úspěch Evropského fondu pro scaleupy umožní pokračovat v investicích do scaleupů i po roce 2027;

10. zdůrazňuje, že využívání vnějších účelově vázaných příjmů v rámci rámcového programu Horizont Evropa musí být plně transparentní a musí podléhat účinné

parlamentní kontrole; v této souvislosti bere na vědomí ustanovení týkající se finančních příspěvků jakékoli zúčastněné třetí země i jiných dárců; zdůrazňuje, že pokud by hlavní příslušný výbor zvažoval změnu ustanovení, jež upravují vnější účelově vázané příjmy, mělo by tak být učiněno v koordinaci s Rozpočtovým výborem a ostatními výbory, aby byl zajištěn soudržný přístup;

11. připomíná návrh nařízení, kterým se stanoví rámec pro sledování rozpočtových výdajů a výkonnost rozpočtu i další horizontální pravidla pro programy a činnosti Unie (dále jen „nařízení o výkonnosti“), který stanoví jednotný zjednodušený seznam ukazatelů výkonnosti a ustanovení o monitorování a hodnocení, z nichž některá jsou relevantní pro rámcový program Horizont Evropa; připomíná, že uplatňování horizontálních zásad by mělo být, pokud je to možné a vhodné, v souladu s odvětvovými pravidly, jak je stanoveno v přepracovaném znění finančního nařízení, aby se zajistilo, že budou uplatňovány způsobem, který náležitě zohlední specifika odvětvových programů; zdůrazňuje, že jakákoli změna struktury, cílů a způsobilých akcí v rámci programu bude muset být náležitě zohledněna v ustanoveních o monitorování podle přílohy I nařízení o výkonnosti jako součást procesu změny tohoto nařízení a jednání o něm;

12. domnívá se, že zrušené závazky na výzkum by měly být plně znovu využity, aby pomohly posílit výzkumnou kapacitu Unie, aniž by byly uměle omezeny jejich částky, což finanční nařízení nestanoví[2]; se rovněž domnívá, že prostředky získané z dřívějších operací v rámci finančních nástrojů by měly zůstat k dispozici v rámci programu Horizont Evropa.

[2] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (přepracované znění), *Úř. věst. L, 2024/2509, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj*

Rozpočtový výbor v rámci svého rozpočtového posouzení předložil k návrhu mimo jiné tyto pozměňovací návrhy:

Pozměňovací návrh 1
Návrh nařízení
Bod odůvodnění 34

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
(34) Má-li být podpora Unie v rámci programu poskytována ve formě rozpočtové záruky nebo finančního nástroje, a to i v kombinaci s nevratnou podporou v rámci operace kombinování zdrojů, s výjimkou finančních nástrojů v rámci ERI, měla by být tato podpora poskytována výhradně prostřednictvím nástroje InvestEU Evropského fondu pro konkurenceschopnost v souladu s platnými pravidly tohoto nástroje.	(34) Má-li být podpora Unie v rámci programu poskytována ve formě rozpočtové záruky nebo finančního nástroje, a to i v kombinaci s nevratnou podporou v rámci operace kombinování zdrojů, s výjimkou finančních nástrojů v rámci ERI, ***včetně Evropského fondu pro scaleupy,*** měla by být tato podpora poskytována výhradně prostřednictvím nástroje InvestEU Evropského fondu pro konkurenceschopnost v souladu s platnými pravidly tohoto nástroje.

Or.en

Pozměňovací návrh 2
Návrh nařízení
Bod odůvodnění 38 a (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	(38a) Ustanovení tohoto nařízení, jakož i jeho mechanismy správy a řízení by měly napomáhat řádnému rozhodování rozpočtového orgánu a k odpovídajícímu parlamentnímu dohledu. Zejména by se měla jakákoli specifikace vnitřní struktury programu náležitě odrazit v rozpočtové nomenklatuře zavedením odpovídajících rozpočtových položek.

Or.en

Pozměňovací návrh 3
Návrh nařízení

Bod odůvodnění 38 b (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	(38b) Dopady tohoto nařízení na rozpočet Unie byly posouzeny[+] v souladu s čl. 310 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie. Na jeho provádění by měly být vyčleněny dostatečné finanční a lidské zdroje a zároveň by měl být zohledněn dopad jeho financování na ostatní programy nebo politiky Unie a mělo by být zaručeno, že návrh je slučitelný s víceletým finančním rámcem, systémem vlastních zdrojů a příslušnou interinstitucionální dohodou, jakož i s rozpočtovými zásadami stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509[1].
	[+] p.m.: Rozpočtové posouzení Rozpočtového výboru Evropského parlamentu týkající se návrhu rozhodnutí Rady o nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa na období 2028–2034 a stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků a zrušuje nařízení (EU) 2021/695.
	[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (Úř. věst. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

Or.en

Pozměňovací návrh 4
Návrh nařízení
Bod odůvodnění 38 c (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*

(38c) V souladu s čl. 15 odst. 3 finančního nařízení se zrušené závazky na výzkum opětovně použijí na posílení výzkumné kapacity Unie, aniž by byl v ročním rozpočtovém procesu stanoven preventivní limit omezující rozpočtový orgán.

Or.en

Pozměňovací návrh 5
Návrh nařízení
Čl. 6 – odst. 1

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
1. Orientační finanční krytí programu na období od 1. ledna 2028 do 31. prosince 2034 činí ***175 002 000 000 EUR*** v běžných cenách.	1. Orientační finanční krytí programu na období od 1. ledna 2028 do 31. prosince 2034 činí ***[vložte částku z průběžné zprávy o návrhu víceletého finančního rámce na období 2028–2034 (2025/0571R(APP)),*** v běžných cenách a v ***cenách roku 2025]***.

Or.en

Pozměňovací návrh 6
Návrh nařízení
Čl. 10 – odst. 3

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
3. S výjimkou finančních nástrojů v rámci ERI (fondu), kdy je podpora Unie poskytována ve formě rozpočtové záruky nebo finančního nástroje, včetně případů, kdy je kombinována s nevratnou podporou v rámci operace kombinování zdrojů, je poskytována výhradně prostřednictvím nástroje InvestEU Evropského fondu pro konkurenceschopnost a prováděna v souladu s platnými pravidly tohoto nástroje prostřednictvím dohod o příspěvku nebo záruce uzavřených za tímto účelem. Využívá-li program nástroj InvestEUEvropského fondu pro konkurenceschopnost, zajistí tvorbu rezerv	3. S výjimkou finančních nástrojů v rámci ERI (fondu), ***včetně Evropského fondu pro scaleupy,*** kdy je podpora Unie poskytována ve formě rozpočtové záruky nebo finančního nástroje, včetně případů, kdy je kombinována s nevratnou podporou v rámci operace kombinování zdrojů, je poskytována výhradně prostřednictvím nástroje InvestEU Evropského fondu pro konkurenceschopnost a prováděna v souladu s platnými pravidly tohoto nástroje prostřednictvím dohod o příspěvku nebo záruce uzavřených za tímto účelem. Využívá-li program nástroj InvestEUEvropského fondu pro

na rozpočtovou záruku a financování finančních nástrojů, a to i v případě kombinace s nevratnou podporou v podobě operace kombinování zdrojů.	konkurenceschopnost, zajistí tvorbu rezerv na rozpočtovou záruku a financování finančních nástrojů, a to i v případě kombinace s nevratnou podporou v podobě operace kombinování zdrojů***, do výše maximální částky rozpočtové záruky stanovené nařízením o ECF***.
	Or.en

Pozměňovací návrh 7
Návrh nařízení
Čl. 7 – odst. 2 a (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	2a. [Od 1. ledna 2028 / datum zahájení programu] se odchylně od čl. 212 odst. 3 prvního, druhého a čtvrtého pododstavce nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 příjmy a vrácené a zpět získané finanční prostředky z finančních nástrojů financovaných ze zdrojů podle tohoto nařízení a jeho předchůdců poskytnuté prostřednictvím Evropského fondu pro konkurenceschopnost použijí k poskytování podpory Unie v rámci programu Horizont Evropa. Odchylně od čl. 21 odst. 3 písm. f) a v souladu s čl. 21 odst. 5 nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 představují tyto zdroje vnější účelově vázané příjmy programu Horizont Evropa. Příjmy a vrácené a zpět získané finanční prostředky z finančních nástrojů prováděných fondem ERI zůstávají na zůstatku fondu ERI.
	Or.en

Pozměňovací návrh 8
Návrh nařízení
Čl. 7 – odst. 2 b (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*

2b. Prostředky na závazky odpovídající částce zrušených závazků v důsledku úplného nebo částečného neprovedení výzkumných projektů se v rámci rozpočtového procesu znovu poskytnou tomuto programu, přednostně na stejný cíl.

Or.en